

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

Vihdin kunnan lausunto hallituksen esityksestä metropolihallintoa koskevaksi lainsäädännöksi

203/00.04.01/2011

Kh 13.05.2013 § 129

Hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakente. Hallitusohjelman mukaan kunta- ja palvelurakenneratkaisujen merkitys korostuu metropolialueella ja ohjelman mukaan tarvetta metropolialuetta koskevalle erilliselle laille selvitetään.

Kuntien lausuntojen pohjalta hallitus linjasi 5.6.2012 kuntauudistuksen jatkovalmistelua metropolialueen osalta siten, että alueella tarvitaan sekä kuntarakenteen muutoksia että jonkin tyyppistä metropolihallintoa. Hallitus päätti selvittää erilaiset vaihtoehdot metropoliratkaisuksi alueen yhteisen suunnittelun ja ohjauksen tueksi erityisesti maankäytön, asumisen ja liikenteen kysymyksissä, sekä kilpailukyyn vahvistamiseksi ja segregaaation ehkäisemiseksi. Hallitus käynnisti työn esiselvityksellä, jossa tuli kartoittaa metropolialueen tulevat kuntajakoselvitysalueet ja erilaiset vaihtoehdot metropoliratkaisuksi.

Esiselvityksen laati kuusi ministeriön nimeämää selvityshenkilöä, joiden toimeksianto päättyi helmikuun 2013 lopussa. Esiselvitystyötä on ohjannut johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimi hallinto- ja kuntaministeri, varapuheenjohtajana asunto- ja viestintäministeri ja jäsenenä Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunginjohtajat sekä Kuuma -kuntia edustava Hyvinkään kaupunginjohtaja. Metropolipolitiikan neuvottelukunta on ollut mukana esiselvityksen valmistelussa toimien sen seurannasta vastaavana toimielimenä. Esiselvityksen tavoitteena oli kartoittaa osana kuntauudistusta ja yhteistyössä alueen kuntien kanssa alueen kuntajakoselvitysalueet sekä vaihtoehtoiset mallit metropolihallinnoksi ja tämän osalta yhteisesti hoidettavat tehtävät, vaihtoehdot päätöksenteon organisoimiseksi sekä tehtävien rahoitusvaihtoehdot.

Selvityshenkilöiden väliraportti julkistettiin 11.1.2013. Tämän jälkeen järjestettiin kuulemiskierros alueen kunnille. Selvityshenkilöt esittivät lopulliset ehdotuksensa alueen hallinnon rakenteiden kehittämistä 5.3.2013 julkaistussa loppuraportissa.

Esiselvityksessään selvityshenkilöt esittävät toimeksiantonsa mukaisesti vaihtoehdot alueen tuleviksi kuntajakoselvitysalueiksi sekä näihin kytkeytyvät vaihtoehdot metropolihallinnon malleiksi. Lisäksi selvityshenkilöt ovat suositelleet yhtä mallia. Raportissa on myös arvioitu erityisesti päävaihtoehtojen toteutuksen vaikutuksia eri näkökulmista.

Selvityshenkilöt ehdottavat kolmea seuraavaa vaihtoehtoista mallia, joista kaksi ensimmäistä on päävaihtoehtoa.

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

1. Suurkunnat ja sopimussyhteistyö
2. Vahvat peruskunnat ja vaaleilla valittu metropolihallinto
3. Vahva vaaleilla valittu metropolihallinto ja vaihtoehtoiset kuntarakenteet

Selvityshenkilöt suosittelevat toteutettavaksi mallia Vahvat peruskunnat ja vaaleilla valittu metropolihallinto.

Vaihtoehdot on tehty ottaen huomioon metropolialueen kehityksen ennusteet vuoteen 2030. Vaihtoehtojen perusteluina ovat mm. seudun kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistaminen, yhdyskuntarakenteen eheyttämistarve, arjen sujuvuuden turvaaminen (työssäkäynti, asiointi ja liikkuminen), asuntomarkkinoiden ja asumisen toimivuus, maahanmuuton hallinta ja työvoiman varmistaminen sekä segregaaation ja alueen eriytymisen estäminen.

Selvityshenkilöiden tuli ehdotuksia tehdessään ottaa huomioon hallitusohjelman linjaukset, hallituksen asettamat yleiset reunaehdot sekä linjaukset kuntauudistuksesta. Ehdotusten tuli olla perusteltuja alueen kokonaisedun näkökulmasta. Selvitystyö on koskenut alueen vapaaehtoisen yhteistyön piirin yleisemmin luettavia 14 kuntaa. Selvityshenkilöillä oli mahdollisuus tehdä myös ehdotuksia, jotka koskevat 14 kunnan ulkopuolisiakin kuntia.

Valtiovarainministeriö pyytää mm. alueen kuntien lausuntoa metropolialueen esiselvityksen loppuraportista sekä lausumaan erityisesti seuraavista kysymyksistä niin metropolialueen kokonaisedun kuin oman kunnan näkökulmasta käsin:

1. Selvityshenkilöiden esittämät vaihtoehtoiset mallit kuntajakoselvitysalueiksi ja niihin kytkeytyvät metropolihallinnon mallit 1-3 vaikutuksineen

Lausunnonantajia pyydetään arvioimaan

- mikä tai mitkä vaihtoehtoisista malleista vastaavat metropolialueen erityisiin haasteisiin parhaiten aina 2030-luvulle saakka
- mikä tai mitkä vaihtoehtoisista malleista olisivat tarkoituksenmukaisia toteuttaa metropolialueen kokonaisedun näkökulmasta

Lausunnon antajia, erityisesti kuntia, pyydetään arvioimaan

- vaihtoehtoisissa malleissa (1-3) esitetyt ehdotukset kuntajakoselvitysalueiksi, jotka lausuntoa antavaa kuntaa koskevat
- vaihtoehtoisissa malleissa (1-3) esitetyt metropolihallinnon mallit sekä näiden osalta erityisesti 1) eri malleissa esitetyt metropolihallinnon tehtävät, 2) eri malleissa esitetyt päätöksenteon järjestämisen vaihtoehdot

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

sekä 3) eri malleissa esitetyt rahoitusvaihtoehdot

- lausunnoissa toivotaan tarkasteltavan esitettyjen eri kuntajakoselvitysalueiden sekä eri metropolihallintomallien mahdollisuuksia ja riskejä, etuja ja haittoja sekä vaikutuksia

- esitetyt ehdotukset osakuntaliitoksiksi. Tätä arviota pyydetään erityisesti kunnilta niiden osaliitosesitysten osalta, jotka kuntaa koskevat.

2. Selvityshenkilöiden ehdotuksiin liittyvät aluerajat

Lausunnonantajia pyydetään arvioimaan vaihtoehtoisia malleja (1-3) metropolialuetta koskevan aluerajauksen ja sen tarkoituksenmukaisuuden osalta.

3. Selvityshenkilöiden esittämien vaihtoehtoisten mallien toteutus ja jatkovalmistelu

Erityisesti kuntia pyydetään lausumaan

- minkä vaihtoehtoisen mallin (1-3) jatkovalmisteluun ja toimeenpanoon kunta olisi valmis osallistumaan.

Mikäli lausuntoa antava kunta ei näe mahdolliseksi jatkovalmistelua esitettyjen mallien (1-3) osalta, kuntaa pyydetään

- perustelemaan näkemyksensä sekä

- esittämään, minkä kuntien kanssa kunta voisi toteuttaa kuntajakoselvityksen

- esittämään näkemys ja perustelut sellaisesta metropolihallinnon mallista, jonka jatkovalmisteluun ja toimeenpanoon kunta olisi valmis osallistumaan

Lisäksi lausunnonantajia, erityisesti kuntia, pyydetään lausumaan

- olisiko kunta valmis selvittämään yhdessä muiden kuntien kanssa omalla kustannuksellaan liitoksen toteuttamista vai olisiko kunta valmis osallistumaan ministeriön käynnistämään ja kustantamaan erityiseen kuntajakoselvitykseen

- missä aikataulussa kuntajakoselvitys voitaisiin toteuttaa ja mistä ajankohdasta lukien kuntarakennemuutokset voisivat astua voimaan

- missä aikataulussa metropolihallintoa koskeva jatkovalmistelu tulisi tehdä ja mistä ajankohdasta lukien mahdollinen metropolihallinto voisi aloittaa toimintansa.

4. Lausunnonantajan esille ottamat muut kysymykset ja asiat

VIHDIN KUNTA

Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

Muut kysymykset ja asiat

Lausunnon antavia tahoja pyydetään kiinnittämään huomiota siihen, että ehdotuksia ja malleja vaikutuksineen tulee arvioida oman kunnan/organisaation näkökulman ohella metropolialueen kokonaisuuden näkökulmasta käsin.

Kunnat voivat toimittaa oman lausuntonsa ohella myös haluamiensa kuntien kanssa yhteisen lausunnon.

Lausunnot on pyydetty viimeistään 22.5.2013.

Oheismateriaali

Lausuntopyyntö esiselvityksestä
Metropolialueen esiselvitys - loppuraportti (Metropoli meille kaikille)

Valmistelija

Sami Miettinen, etunimi.sukunimi@vihti.fi, p. 09 4258 3158

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Ehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon metropolialueen esiselvityksestä:

Metropolialueen esiselvitys antaa Vihdin näkökulmasta sekavan lähtökohdan jatkotyölle. Esiselvityksen suositusvaihtoehdossa Vihti ei edes ole mukana metropolialueen kuntien joukossa kun taas muissa esitetyissä vaihtoehdoissa kunta on osa metropolia.

Vihti on ollut kiinteästi mukana Helsingin seudun yhteistyössä jo 2000-luvun alkupuolelta lähtien. Vuonna 2003 sisäasiainministeriö asetti hallitusohjelman mukaisen Helsingin seudun yhteistyön kehittämishankkeen. Hankkeen seurauksena solmittiin vuonna 2005 Helsingin seudun 14 kunnan yhteistyösopimus. Sopimus kattaa kaikki kunnan toimialat, mutta erityisenä kohteena ovat maankäyttö, asuminen ja liikenne (MAL), seudulliset palvelut sekä seudun yhteinen edunvalvonta.

Tämän jälkeen ovat valtio ja/tai Helsingin seudun kunnat tehneet lisää erillisiä yhteistyösopimuksia. Ne ovat koskettaneet mm. MAL-yhteistyötä, asunto- ja tonttitarjonnan lisäämistä, Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelua ja metropolialueen kilpailukyvyyn vahvistamista. Vihti on kiinteä osa Helsingin seudun 14 kunnan kokonaisuutta ja kunta suhtautuu ehdottoman kielteisesti tämän asetteluun muuttamiseen. Kuten esiselvityksessäkin todetaan, pendelöinti työssäkäyvien osalta pelkäästään Helsingin ja Espoon suuntaan on noin 40% ja vihtiläisten arjessa yhteys pääkaupunkiseudulle on päivittäinen. Kunta on myös osaltaan sitoutunut esimerkiksi maapolitiikkaan voimassa olevan MAL-aiesopimuksen tavoitteisiin ja ylittänyt vuoden 2012 osalta asetetun ARA-tuotantotavoitteen.

VIHDIN KUNTA

Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

Esiselvitykseen liittyvän kuntajakoselvitysosion osalta Vihti pitää perusteltuna kuntajakoselvityksen laatimista yhdessä Espoon, Kirkkonummen ja Kauniaisten kanssa. Kuntajakoselvityksen tulee perustua vapaaehtoisuuteen eikä Vihti hyväksy pakkoliitoksia. Selvityksessä olennaista on keskittyä palveluiden järjestämistä ja rahoitusta sekä elinkeinopolitiikkaa koskeviin asioihin. Pelkkä kuntarajojen muuttaminen ei saa olla itsetarkoitus. Vihti kannattaa selvitysten toteuttamista kuntien itse järjestämällä tavalla ja suhtautuu kielteisesti valtion mahdollisesti asettamiin uusiin selvityshenkilöihin. Vihti ei ole valmis osallistumaan selvitysalueisiin nykyisen metropolialueen (14 kuntaa) ulkopuolisten kuntien kanssa. Osakuntaliitosten toteuttamisesta kunta on valmis neuvottelemaan, mikäli se on ko. alueen asukkaiden tahto.

Helsingin seudun 14 kuntaa muodostavat tulevaisuudessa entistä yhtenäisemmän yhdyskuntarakenteellisen kokonaisuuden. Alueelle tarvitaan erillinen metropoliratkaisu maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitteluun ja toteutukseen, sosiaalisen eheyden lisäämiseen ja segregaaation torjuntaan sekä näihin liittyvään päätöksentekoon.

Erittäin vahvan metropolihallinnon perustamiselle ei ole hallinnollista tai taloudellista tarvetta. Erittäin vahva metropolihallinto ei tuo sellaista lisäarvoa, jolla sen perustamista voitaisiin järkevästi ja taloudellisesti perustella.

Vihti kannattaa yleisluontoista metropolikaavaa, jossa sovitaan koko metropolialueen kehittämistä koskevista tärkeimmistä linjauksista. Metropolikaavan tulee korvata alueella maakuntakaava sekä koko kuntia koskevat yleiskaavat, mutta yksityiskohtainen asema- ja osayleiskaavoitus tulee edelleen säilyttää kuntien tehtävänä. Osana ratkaisua valtion tulee omalta puoleltaan aidosti sitoutua tehtävien siirtämiseen metropolihallinnolle. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi ELY-keskuksen kaavoitusasiat sekä HLJ tasoiset liikenneasiat.

Käsittely

Keskustelun kuluessa kunnanjohtaja esitti neljänteen kappaleeseen seuraavaa lisäystä: Vihti ei ole valmis osallistumaan selvitysalueisiin nykyisen metropolialueen (14 kuntaa) ulkopuolisten kuntien kanssa.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan kokouksessa muuttaman ehdotuksen yksimielisesti.

Kv 20.05.2013 § 38

Oheismateriaali

VIHDIN KUNTA

Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

Päätös

Valtuutettu Olli Pekka Hatanpää esitti Vihdin Vihreä valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuorossa Vasemmistoliiton valtuustoryhmän kannattamana lausuntoon seuraavan lisäyksen: "Metropolialue tarvitsee demokraattisesti valitun ja tehokkaan hallinnon, joka parantaa kansalaisten elämän laatua sekä luo edellytykset Suomelle ja suomalaisille menestyä globaalissa kehityksessä ja kovenevassa kilpailussa. Metropoliratkaisun ja sen hallinnon on vahvistettava seudun asukkaiden hyvinvointia ja osallistumista."

Äänestys seisomaan nousten:
Kunnanhallituksen ehdotus (jaa) enemmistö
Hatanpään ehdotus (ei) vähemmistö

Valtuutettu Pekka Ranta esitti valtuutettu Jussi Romsin kannattamana seuraavia muutoksia Vihdin kunnan lausuntoon metropolialueen esiselvityksestä:

4. kpl

Esiselvitykseen liittyvän kuntajakoselvitysosion osalta Vihti pitää perusteltuna kuntajakoselvityksen laatimista yhdessä *ensiksi* Espoon, Kirkkonummen ja Kauniaisen kanssa sekä *toiseksi Lohjan kanssa*. Kuntajakoselvityksen tulee perustua vapaaehtoisuuteen eikä Vihti hyväksy pakkoliitoksia. Selvityksessä olennaista on keskittyä palveluiden järjestämistä ja rahoitusta sekä elinkeinopolitiikkaa koskeviin asioihin. Pelkkä kuntarajojen muuttaminen ei saa olla itsetarkoitus. Vihti kannattaa selvitysten toteuttamista kuntien itse järjestämällä tavalla ja suhtautuu kielteisesti valtion mahdollisesti asettamiin uusiin selvityshenkilöihin. Vihti ei ole valmis osallistumaan selvitysalueisiin nykyisen metropolialueen (14 kuntaa) ulkopuolisten kuntien kanssa. Osakuntaliitosten toteuttamisesta kunta on valmis neuvottelemaan, mikäli se on ko. alueen asukkaiden tahto.

5. kpl

Uusimaa kokonaisuudessaan Helsingin seudun 14 kuntaa muodostaa muodostavat tulevaisuudessa entistä yhtenäisemmän yhdyskuntarakenteellisen kokonaisuuden. Aluetta tulisi ensisijaisesti kehittää nykyistä Uudenmaan maakuntahallintoa kehittämällä ja vahvistamalla. *Alueelle tarvitaan erillinen metropoliratkaisu* maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitteluun ja toteutukseen, sosiaalisen eheyden lisäämiseen ja segregaaation torjuntaan sekä näihin liittyvään päätöksentekoon.

6. kpl

Erittäin vahvan metropolihallinnon perustamiselle ei ole hallinnollista tai taloudellista tarvetta. Erittäin vahva metropolihallinto ei tuo sellaista lisäarvoa, jolla sen perustamista voitaisiin järkevästi ja taloudellisesti perustella. *Toisaalta jos metropolihallinto jää löyhäksi, se ei synnytä juurikaan lisäarvoa nykyiselle Uudenmaan maakuntahallinnolle.*

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

7. kpl

Jos kuitenkin metropolihallinto rakennettaisiin, Vihti kannattaa yleisluontoista metropolikaavaa, jossa sovitaan koko metropolialueen kehittämistä koskevista tärkeimmistä linjauksista. Metropolikaavan tulee korvata alueella maakuntakaava sekä koko kuntia koskevat yleiskaavat, mutta yksityiskohtainen asema- ja osayleiskaavoitus tulee edelleen säilyttää kuntien tehtävänä. Osana ratkaisua valtion tulee omalta puoleltaan aidosti sitoutua tehtävien siirtämiseen metropolihallinnolle. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi ELY-keskuksen kaavoitusasiat sekä HLJ tasoiset liikenneasiat.

Äänestys seisomaan nousten:

Kunnanhallituksen ehdotus (jaa) enemmistö

Pekka Rannan ehdotus (ei) vähemmistö

Näin ollen kunnanvaltuusto oli hyväksynyt kunnanhallituksen ehdotuksen.

Valtuutettu Jarmo Kuosa saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana.

Kh 26.5.2014 § 109

Hallitus linjasi rakennepoliittisessa ohjelmassaan (29.8.2013), että metropolialueen kilpailukykyä varmistetaan, estetään segregatiota sekä tehostetaan maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua ja toteutusta edistämällä alueen kuntaliitoksia ja kokoamalla sen tueksi metropolihallinto, jonka ylin päättävä toimielin on vaaleilla valittu valtuusto.

Valtiovarainministeriö asetti 4.10.2013 hallituksen rakennepoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti työryhmän valmistelemaan metropolihallintoa koskevaa lainsäädäntöä. Työryhmän tehtävänä on muun muassa valmistella ehdotus metropolihallinnon hallintomalliksi, rahoituksen sekä päätöksenteon järjestämiseksi ja metropolihallinnon alueelliseksi toimivallaksi. Työryhmä valmistelee myös mm. ehdotukset niistä tehtävistä, joita metropolihallinto hoitaisi. Työryhmän tulee antaa loppuraportti hallituksen esityksen muodossa 15.9.2014 mennessä. Työryhmän tuli toimeksiantonsa mukaan myös antaa väliraportti 31.3.2014 mennessä.

Työryhmän väliraportti julkaistiin 1.4.2014. Väliraportti sisältää työryhmän kartoittamat mahdollisuudet sekä työryhmän alustavat ehdotukset metropolihallinnon perustamiseksi.

Työryhmä on väliraportissaan arvioinut, että metropolihallinto voidaan oikeudellisesti toteuttaa joko perustuslain 121 §:n 4 mom. tarkoitettuna kuntaa suuremmalla hallintoalueella toteutettuna itsehallintojärjestelmänä tai pakkokuntayhtymänä, jolla on vaaleilla valittu valtuusto. Oikeudellisen toteuttamismallin valintaan vaikuttavat mm. metropolihallinnolle annettavien

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

tehtävien laajuus ja merkittävyys, rahoituksen suuruus sekä tehtävien oikeusvaikutukset alueen kunnille, kuntayhtymille ja muille sidosryhmille.

Väliraportissa esitetään kahta vaihtoehtoista toteutustapaa metropolihallinnon perustamiseksi:

1. Vähimmäistehtävät -malli

- Metropolihallinto hoitaisi tehtäviä, joilla sille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen vähintään edellyttää. Tehtävät olisivat pääosin strategisia ja vain osittain operatiivisia.
- Hallintomalliksi soveltuisi pakkokuntayhtymä, jossa olisi vaaleilla valittu valtuusto.
- Rahoitusmallina olisivat kunnille osoitettavat maksuosuudet
- Aluerajaus voisi olla laajempi, väliraportissa on esitetty 16 kunnan kuulumista metropolihallintoon.
- Vaali toteutettaisiin mahdollisesti siten, että metropolialue olisi yhtenä vaalipiirinä, mutta alueellisen edustavuuden korostuessa muut mallit ovat mahdollisia.

2. Laaja malli

- Metropolihallinto hoitaisi laajasti sen toimialaan kuuluvia tehtäviä. Tehtäväkokonaisuus olisi mahdollisimman kattava, monipuolinen sekä toiminnallisesti eheä. Tavoitteena olisi myös, että eri tehtäväalueet tukisivat toisiaan mahdollisimman tehokkaasti. Tehtävät olisivat sekä strategisia että operatiivisia.
- Tarkoituksenmukainen hallintomalli olisi perustuslain 121 §:n 4 momentin mukainen kuntaa suuremmalla hallintoalueella toteutettu itsehallintojärjestelmä.
- Itsenäinen rahoitusmalli. Työryhmä esittää säädettäväksi verotusoi-keutta metropolihallinnolle (tulovero).
- Aluerajaus olisi suppeampi, väliraportissa on esitetty 10 kunnan kuulumista metropolihallintoon (nk. ydinalue).
- Metropolialue olisi yhtenä vaalipiirinä

Valtiovarainministeriö pyytää lausumaan erityisesti alla olevista kysymyksistä:

1. Väliraportissa esitetyt vaihtoehtoiset toteuttamistavat metropolihallinnoksi

- Lausunnonantajia pyydetään arvioimaan
1 a. vastaavatko työryhmän esittämät vähimmäistehtävät -malli ja laaja malli metropolialueen erityisiin haasteisiin myös pidemmällä aikavälillä sekä kuntien ja alueen kokonaisedun näkökulmasta
1 b. kumpaa vaihtoehtoista malleista lausunnonantaja pitää tarkoituksenmukaisempana toteutustapana metropolihallinnon perustami-

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

seksi

1 c. mikäli kumpaakaan työryhmän esittämästä malleista ei pidetä tarkoituksenmukaisena, pyydetään lausunnonantajaa esittämään vaihtoehtoinen toteutustapa hallituksen linjauksen esittämän metropolihallinnon perustamiseksi

2. Molempia malleja koskevat ehdotukset sekä vaihtoehtoisten mallien tarkempi arviointi

- Lausunnonantajia pyydetään arvioimaan väliraportissa esitettyjä, molempia malleja koskevia ehdotuksia (vähimmäistehtävät -malli ja laaja malli) erityisesti seuraavien asioiden osalta:
 - 2 a. Esitetyt metropolihallinnon tehtävät
 - 2 b. Esitetyt metropolihallinnon hallinnon ja päätöksenteon järjestämisen vaihtoehdot (nk. pakkokuntayhtymä, itsehallintojärjestelmä sekä toimielimet ja muu hallinnon organisointi)
 - 2 c. Esitetyt vaihtoehdot vaalien järjestämiseksi ja asukkaiden osallistumisen turvaaminen
 - 2 d. Esitetyt vaihtoehdot aluerajaukseksi
 - 2 e. Esitetyt vaihtoehdot rahoituksen järjestämiseksi
 - 2 f. Esitettyjen vaihtoehtoisten mallien kuntakohtaiset ja alueelliset vaikutukset

3. Lausunnonantajan esille ottamat muut kysymykset ja asiat

Lisätietoja valtiovarainministeriön internet-sivuilla
www.vm.fi/metropolipolitiikka

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoja 4.7.2014 klo 16 mennessä.

Oheismateriaali

- Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö
- Metropolihallintolakia valmistelevan työryhmän väliraportti

Valmistelija

Antti Luukkanen, etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 767 4798

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Ehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Vihdin kunta antaa metropolihallintolakia valmistelevan työryhmän väliraportista seuraavan lausunnon:

1. Väliraportissa esitetyt vaihtoehtoiset toteuttamistavat metropolihallinnoksi

Lausunnonantajia pyydetään arvioimaan

1 a. vastaavatko työryhmän esittämät vähimmäistehtävät-malli ja laaja malli metropolialueen erityisiin haasteisiin myös pidemmällä aikavälillä sekä kuntien ja alueen kokonaisedun näkökulmasta

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

Helsingin seudun kokonaisedun näkökulmasta tälle alueelle tarvitaan oma metropoliratkaisu maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitteluun ja toteutukseen, sosiaalisen eheyden lisäämiseen ja segregaaion torjuntaan sekä näihin liittyvään seudulliseen valmisteluun ja päätöksentekoon.

Metropolialueiden suunnittelu- ja hallintamallien kansainvälisten kartoitusten perusteella metropolihallinnon toimivallan laajuudella ja seudun kuntien määrällä ei ole todettu olevan yhteyttä.

1 b. kumpaa vaihtoehtoisista malleista lausunnonantaja pitää tarkoituksenmukaisempaa toteutustapana metropolihallinnon perustamiseksi

Metropolihallinnon toiminta-alueen tulee olla Helsingin seudun 14 kunnan muodostama alue.

2. Molempia malleja koskevat ehdotukset sekä vaihtoehtoisten mallien tarkempi arviointi

Lausunnonantajia pyydetään arvioimaan väliraportissa esitettyjä, molempia malleja koskevia ehdotuksia (vähimmäistehtävät -malli ja laaja malli) erityisesti seuraavien asioiden osalta:

2 a. Esitetyt metropolihallinnon tehtävät
Vähimmäistehtävät:

Strategisiin MALY – tehtäviin (vähimmäistehtävät- periaatteella) rakennetun metropolihallinnon rooli voisi parhaimmillaan olla ketterästi toimiva ja sitovilla seututason strategisilla linjauksilla ja taloudellisilla keinoilla kuntia ohjaava ja kannustava.

Keskeisessä asemassa on koko aluetta koskeva metropolikaava, jolla seudun kasvua voidaan ohjata ja hallita.

Metropolikaavan sisältö ja kunnille jäävät tehtävät tulee sovittaa siten, että kunnat voivat tehokkaasti tehdä maankäyttösuunnitelmia maanomistajien kanssa.

Metropolihallinnon tulee keskittyä strategiseen suunnitteluun ja ohjaamiseen.

Laajat tehtävät:

Uhkana on, että laaja metropolihallinto vaihtoehto lisää kustannuksia. Se ei ratko kestävyysvajeen ongelmaa, vaan nostaa veroastetta. Raskaan hallinnon muodostaminen on riskialtista ja se voi heikentää koko seudun kilpailukykyä.

Luonnollisin polku olisi jatkaa Helsingin seudun 14 kunnan pohjalta. Vihdin

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

kannalta esitetty 10 kunnan ydinalue on väärä. Lisäksi uuden hallintotason muodostaminen todennäköisesti heikentää kuntalaisten demokratiaa.

2 b. Esitetyt metropolihallinnon hallinnon ja päätöksenteon järjestämisen vaihtoehdot (nk. pakkokuntayhtymä, itsehallintojärjestelmä sekä toimielimet ja muu hallinnon organisointi)

Metropolihallinnon tehtävät voidaan antaa kuntayhtymälle. Kuntayhtymä on sopivin ja toimivin malli myös pitkälle tulevaisuuteen.

Kun tavoitteena on kuntayhtymämalli, kunnat sopivat perussopimuksessa sen hallinnosta, ei valtio.

2 c. Esitetyt vaihtoehdot vaalien järjestämiseksi ja asukkaiden osallistumisen turvaaminen

Metropolialue tarvitsee demokraattisesti valitun ja tehokkaan, kuntien ja valtion sopiman ratkaisun pohjalta rakentuvan ja metropolilain vahvistaman hallinnon, joka parantaa kansalaisten elämän laatua sekä luo edellytykset Suomelle ja suomalaisille menestyä globaalissa kehityksessä ja ko-vene- vassa kilpailussa.

Vaalijärjestelmä ja asukkaiden osallisuus tulee arvioida suhteessa sen tehtäviin. Vaalijärjestelmässä pitää taata riittävä alueellinen edustavuus.

2 d. Esitetyt vaihtoehdot aluerajaukseksi

Metropolialueeseen tulee kuulua vähintään 14 Helsingin seudun kuntaa.

Vihdin kunnan on kuuluttava ydinalueeseen käynnissä olevan EKKV -kuntajakoselvityksen ja tulevaisuuden kasvukäytävä-ajattelun perusteella. Vihti on kiinteä osa Helsingin seudun 14 kunnan kokonaisuutta ja kunta suhtautuu ehdottoman kielteisesti tämän aselman muuttamiseen.

2 e. Esitetyt vaihtoehdot rahoituksen järjestämiseksi

Metropolihallinnon toiminnan rahoituksen tulee perustua pääosin kuntien maksuosuuksiin. Kuntien tehtävät, jotka metropolihallinto hoitaa, tulee rahoittaa kuntien maksuosuuksilla ja tehtävistä kerättävillä maksuilla. Valtion tulee rahoittaa mahdolliset valtiolta delegeoitavat tehtävät.

Laajaan metropolihallinto -vaihtoehtoon kaavailtu uusi veronsaaja metropolivero ei sovellu suomalaiseen paikallishallintoon eikä ole taloudellisesti mahdollinen nykyisessä taloustilanteessa, jossa kestävyysvajetta on kurottava umpeen. On erittäin todennäköistä, että yhdyskuntakehityksen yhteenlasketut kustannukset nousevat nykyisestä, eikä arvioidun 3-3,5 % metropoliveron vaikutusta voida kompensoida vastaavilla menosäästöillä kunnissa. Seurauksena tästä on, että metropolialueesta tulee asukkaille ja yrityksille ympäröivää aluetta kalliimpi, mikä edistää niiden hakeutumista

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

nykyistäkin kauemmas ydinalueesta ja yhdyskuntarakenne hajautuu edelleen metropolitavoitteiden vastaisesti.

2 f. Esitettyjen vaihtoehtojen mallien kuntakohtaiset ja alueelliset vaikutukset

Tehtäviltään laajan mallin toteutus ja sen toimivuuden varmistaminen olisi vaikeata. Vaihtoehtojen toteutuksessa metropolihallintoon tulisi paljon toimintoja, joita ei voi pitää seudun tulevaisuuden kannalta keskeisinä ja strategisina ja joiden sijoittamisesta metropolihallinnon alaisuuteen ei todennäköisesti syntyisi lainkaan synergiahyötyjä.

Esitettyyn laajaan metropolihallintoon sisältyy huomattavan vakavia riskejä:

- Moniportainen metropolihallinto syö resursseja ja lamauttaa muuta kehitystä ja toimintaa
- Seudun kilpailukykyyn edistämisen kannalta jäykkä ja byrokraattinen toimija
- Metropolihallinto saa ylisuuren toimivallan
- Valtapolitiikka ohittaa palveluihin, talouteen ja koko alueen kehittämisen tavoitteisiin liittyvät perusteet
- Suunnitelman liiallinen toteutuksen optimistisuus (vaikuttavuus, tehokuus ja tasapuolisuus)
- Pitkä toiminnan käynnistämisaika
- Suuri ja kuntalaisille etäinen hallintokoneisto
- Kokonaisverorasitus kasvaa
- Aluerajauksien epäselvyys

3. Lausunnonantajan esille ottamat muut kysymykset ja asiat

Vihdin kunta edellyttää, että väliraportissa esille tuodut keskeneräiset selvitykset on tehtävä ja kiinnitettävä erityistä huomiota metropolihallinnon eri vaihtoehtojen kustannuslaskelmavertailuihin. On selkeästi päätettävä siitä, mitkä tehtävät peruskunnilta karsitaan. On myös tärkeää, että ratkaisun myötä hallinnolliset kulut eivät saa millään olennaisella tavalla lisääntyä.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan ehdotuksen yksimielisesti.

Varajäsen Heidi Sume-Hänninen palasi kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 18.24.

Kv 02.06.2014 § 42

Oheismateriaali

- Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö
- Metropolihallintolakia valmistelevalle työryhmälle väliraportti

VIHDIN KUNTA

Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuuston 2. varapuheenjohtaja Eerikki Viljanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Kh 19.1.2015 § 8

Hallitus on linjannut 29.8.2013 rakennepoliittisessa ohjelmassaan, että metropolialueen kilpailukyky varmistetaan, estetään segregatiota sekä tehostetaan maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua ja toteutusta edistämällä alueen kuntaliitoksia ja kokoamalla sen tueksi metropolihallinto, jonka ylin päättävä toimielin on vaaleilla valittu valtuusto.

Valtiovarainministeriö asetti hallituksen rakennepoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti työryhmän valmistelemaan metropolihallintoa koskevaa lainsäädäntöä. Työryhmän tehtävänä oli muun muassa valmistella ehdotus metropolihallinnon hallintomalliksi, rahoituksen ja päätöksenteon järjestämiseksi, metropolihallinnon alueelliseksi toimivallaksi sekä valmistella ehdotus niistä tehtävistä, joita metropolihallinto hoitaisi. Työryhmän tuli toimeksiantonsa mukaisesti valmistella ehdotuksista väliraportti 31.3.2014 mennessä sekä loppuraportti hallituksen esityksen muodossa 15.9.2014 mennessä.

Työryhmän väliraportti julkaistiin 1.4.2014. Väliraportti sisälsi työryhmän kartoittamat mahdollisuudet sekä alustavat ehdotukset metropolihallinnon perustamiseksi. Kunnilta ja muilta asianosaisilta tahoilta pyydettiin lausuntoa työryhmän väliraportista 4.7.2014 mennessä. Väliraportista saatuihin lausuntoihin perustuen hallitus linjasi 28.8.2014 budjettiriihen yhteydessä, että metropolialueelle perustetaan metropolihallinto erityisesti maankäytön, asumisen ja liikenteen ongelmien ratkaisemiseksi. Metropolihallinto käynnistyy vuoden 2017 kuntavaalien yhteydessä. Metropolihallinto muodostetaan metropolialueen MAL -sopimuskuntien varaan, jolloin metropolihallinnossa ovat mukana Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Sipoo, Kerava, Tuusula, Järvenpää, Kirkkonummi, Vihti, Nurmijärvi, Mäntsälä, Hyvinkää sekä Pornainen. Näiden lisäksi Porvoo ja Lohja voivat halutessaan liittyä metropolihallintoon.

Metropolihallinnon tehtäväksi tulee metropolikaavan laatiminen ja sen toimeenpanon varmistaminen sekä joukkoliikenteen suunnittelu ja hoitaminen (HSL), HSY:n ympäristöasiat sekä Uudenmaan liitolta siirtyviä tehtäviä. Toimivan asuntopolitiikan toteutumisesta ja metropolihallinnon muista tehtävistä sovitaan lainvalmistelun jatkotyössä. Metropolihallinnolle turvataan kunnista riippumaton rahoitusratkaisu nykyisten kuntayhtymien tuloilla, valtionosuuksilla ja valmistelussa tarkentuvalla rahoitusratkaisulla. Metropolihallinnolle ei tule omaa verotusoikeutta. Metropolihallinnolle tulee vaaleilla valittava valtuusto, jonka vaalitavassa huomioidaan alueellinen ja puoluepoliittinen edustavuus.

VIHDIN KUNTA

Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

Metropolihallintoa koskevaa lainsäädäntöä valmisteleavan työryhmän toimikauden päättymisen jälkeen luonnos hallituksen esitykseksi on valmisteltu ministeriöiden virkamiesten yhteistyönä.

Vaalijärjestelmävaihtoehtoa ovat työstäneet puolueiden puoluesihteerit. Hallituksen esitystä ei ole vielä poliittisella tasolla lopullisesti linjattu. Luonnos hallituksen esitykseksi on esityksen vaikutusten arvioinnin osalta vielä puutteellinen, ja esitystä tullaan täydentämään lausuntojen perusteella.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt 10.12.2014 saapuneella lausuntopyynnöllään kuntia antamaan lausuntonsa hallituksen esityksestä metropolihallintolaiksi sekä siihen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta koskien metropolihallinnon valtionavustuksia. Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 4.2.2015 klo 16.00 mennessä sähköpostitse.

Lausuntopyynnössä lausunnon antajia on pyydetty arvioimaan hallituksen esityksen luonnosta oman kunnan näkökulman ohella metropolialueen kokonaisuuden näkökulmasta sekä lausumaan erityisesti lausuntopyynnössä tarkemmin yksilöidyistä metropolihallintolakia, maankäyttö- ja rakennuslakia sekä muita lakiehdotuksia koskevista asioista.

Lausunnonssa Vihdin kunta pitää tärkeänä, että mikäli metropolihallinto toteutetaan lausuttavana olevan lakiluonnoksen mukaisesti, tulee sen toiminta-alueen olla vähintään Helsingin seudun 14 kunnan muodostama alue. Lausunnonssa on myös korostettu metropolihallinnon myötä kunnille tulevien uusien velvoitteiden kustannusten täysimääräistä korvausta joko valtionavustuksena tai muulla tavoin kompensoimalla sekä vaatimusta ELY keskuksella olevien maankäytön ohjaustehtävien siirtämisestä metropolihallinnolle.

Oheismateriaali

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 10.12.2014
Hallituksen esitys eduskunnalle metropolihallintoa koskevaksi lainsäädännöksi
Luonnos valtioneuvoston asetukseksi metropolihallinnon valtionavustuksista
Luonnos Vihdin kunnan lausunnoksi hallituksen esityksestä metropolihallintoa koskevaksi lainsäädännöksi

Valmistelija

Noora Nordberg, etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 5970 913

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Ehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Vihdin kunta antaa valtiovarainministeriölle liitteenä olevan lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta metropolihallintoa koskevaksi lainsäädännöksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan ehdotuksen yksimielisesti.

VIHDIN KUNTA

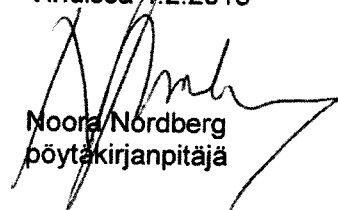
Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

Kv § 2

- Oheismateriaali Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 10.12.2014
Hallituksen esitys eduskunnalle metropolihallintoa koskevaksi
lainsäädännöksi
Luonnos valtioneuvoston asetukseksi metropolihallinnon
valtionavustuksista
- Liitteet Luonnos Vihdin kunnan lausunnoksi hallituksen esityksestä
metropolihallintoa koskevaksi lain säädännöksi
- Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen yksimielisesti.

Otteen oikeaksi todistaa
Vihdissä 4.2.2015

Moora Nördberg
pöytäkirjanpitäjä

- Liitteet 1 Vihdin kunnan lausunto hallituksen esitystä metropolihallintoa
koskevaksi lain säädännöksi

VIHDIN KUNTA

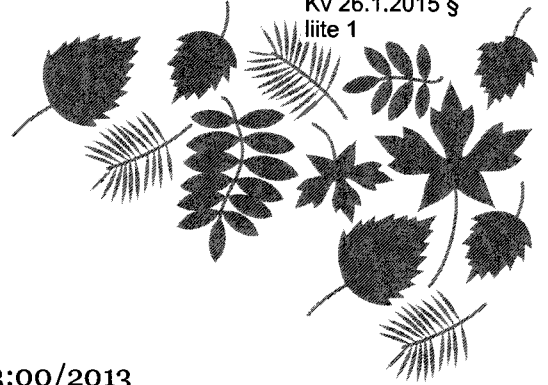
Ote pöytäkirjasta

Kunnanhallitus	§ 129	13.05.2013
Kunnanvaltuusto	§ 38	20.05.2013
Kunnanhallitus	§ 109	26.05.2014
Kunnanvaltuusto	§ 42	02.06.2014
Kunnanhallitus	§ 8	19.01.2015
Kunnanvaltuusto	§ 2	26.01.2015

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto ja sen peruste

X	Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.
	Vesihuoltolain 34 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen ja asiakkaan väliset erimielisyydet ratkaistaan käräjäoikeudessa.
	Muu peruste, mikä

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 10.12.2014 VM093:00/2013

VIHDIN KUNNAN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ METROPOLIHALLINTOA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Vihdin kunta lausuu hallituksen esityksestä metropolihallintoa koskevaksi lainsäädännöksi seuraavaa:

1a. Metropolihallinnon perustamisen tarkoitus ja tavoitteet

Vihdin kunta katsoo, että metropoliseudun kehittämistä tulee jatkaa nykyisiä seudun 14 kunnan ja valtion sopimus- ja yhteistointamalleja sekä yhteisorganisaatioita edelleen kehittämällä.

Lakiluonnoksessa korostuu nyt metropolihallinnon strateginen ja ohjaava rooli suhteessa alueen maankäytön, asumisen ja liikenteen tehtävien hoitamiseen. Sen sijaan ongelmien ja tarpeiden ratkaisemiseksi kaivattu seudullinen rahoitus esimerkiksi infrastruktuurin osalta jää joukkoliikenteen hoitamista lukuun ottamatta avoimeksi.

1b. Metropolihallinto ja sen jäsenkunnat (2 - 3 §)

Mikäli metropolihallinto toteutetaan lausuttavana olevan lakiluonnoksen mukaisesti, tulee sen toiminta-alueen olla vähintään Helsingin seudun 14 kunnan muodostama alue. Tarkoituksenmukaisinta olisi jatkaa yhteistyötä Helsingin seudun 14 kunnan pohjalta, koska MAL – sopimus tehdään em. kuntien ja valtion kesken.

1c. Metropolihallinnon toimiala ja metropolihallinnolle siirrettävät tehtävät (4 § sekä esitykseen sisältyvät lakiehdotukset 2-20)

Metropolihallinnolle esitetyt tehtävät ovat pääosin tarkoituksenmukaisia. Metropolihallinnon tehtävät tulee fokusoida erityisesti juuri seudun yhdyskuntakehityksen ja muiden strategisten haasteiden hallintaan ja ratkaisemiseen. Metropolihallinnon tulee olla strategisesti alueen MAL- asioita ohjaava hallinto. Keskeinen asia metropolihallinnossa on metropolikaavan laadinta ohjaamaan ja yhteen sovittamaan seudun kehitystä.

Metropolihallintoon on tarpeen ottaa ELY:n, MAL - neuvottelukunnan, HSYK- kokouksen, Uudenmaan liiton, HSL:n

liikennejärjestelmäsuunnittelun ja eri organisaatioissa olevat seututiedon tehtävät sekä MAL -sopimus. Toimijoiden määrän vähentämisellä voidaan yksinkertaistaa seutuhallintoa ja tehostaa sen toimintaa merkittävästi.

Lakiluonnoksessa ei metropolihallinnolle ole esitetty myöskään ELY keskuksella nyt olevien maankäytön ohjaustehtävien siirtoa. Siirtämisellä yksinkertaistettaisiin hallintoa ja samalla nopeutettaisiin asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Metropolihallinnon ei tule ryhtyä operatiivisten tehtävien hoitamiseen ja tarjoamiseen, kuten lakiluonnoksessa mainittujen rakennuttamispalveluiden tarjoaminen. Mikäli tällainen tehtävä metropolihallinnolle annetaan, tulee sen perustua kuntien kesken tehtyyn sopimukseen ja siitä aiheutuvat kustannukset tulee kattaa palvelusta saatavilla tuloilla. Kuntaosuuksin lisäpalveluita ei pidä rahoittaa.

1 e. Metropolivaalit (7 - 13 §)

Vaalijärjestelmän tulee taata riittävä alueellinen edustavuus. Vihdin kunnan mielestä se toteutuu parhaiten vähintään kolmen vaalipiirin kautta. Lisäksi kustakin metropolialueen kunnasta on valittava vähintään yksi edustaja metropolivaltuustoon.

1h. Kuntien maksuosuuksien määräytyminen ja valtion rahoitus metropolihallinnolle (18 - 19 § sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi metropolihallinnon valtionavustuksista)

Hallituksen esityksessä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (HE 133/2014) on todettu, että muun muassa "uusissa ja laajentuissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia uusien ja laajentuvien tehtävien laskennallisista kustannuksista ellei valtionosuustehtäviin tehdä vastaavan suuruisia vähennyksiä (55§:n 2 momentti)". Tämä lakiesitys tulee huomioida myös metropolihallintoon liittyen. Erityisesti HSL:n tällä hetkellä hoitamien tehtävien siirtymisen myötä kunnille aiheutuvat kustannukset tulee korvata täysimääräisesti. Nykyisten ei-HSL-jäsenkuntien maksuosuuksien nousu estetään sillä, että metropolihallinnolle maksetaan 100 % valtionavustusta kunnille uusien lakisääteisten tehtävien hoitamiseen sekä kustannuksiin, jotka aiheutuvat yhtenäisen lippujärjestelmän luomisesta ja ylläpitämisestä sen koko alueella ja joukkoliikenteen taksojen alentamiseen.

1j. Perussopimus (23 §)

Lakiluonnoksessa metropolihallinnon perussopimus mainitaan mm. kuntien maksuosuuksiin liittyen (maksosuudet jakautuvat jäsenkuntien välillä asukasluvun suhteessa, jos jäsenkunnat eivät perussopimuksessa toisin sovi). Perussopimuksen hyväksyvä taho tai tahot jäävät kuitenkin epäselviksi (jäsenkunnat vai edustajain-

kokous). Jos perussopimuksen hyväksyvät jäsenkunnat, tulee päätöksenteon perusteet ja -malli mainita laissa ja kaikkien jäsenkuntien vaikutusmahdollisuudet turvata.

2. Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseen (lakiehdotus 16) liittyen lausunnonantajaa pyydetään erityisesti arvioimaan:

2a. Metropolikaavan ohjaus- ja oikeusvaikutuksia osana kaavajärjestelmää

Metropolihallinnon tulee olla strategisesti alueen MAL- asioita ohjaava hallinto. Strategisiin maankäytön, asumisen ja liikenteen tehtäviin rakennetun metropolihallinnon rooli voi parhaimmillaan olla ketterästi toimiva ja sitovilla seututason strategisilla linjauksilla ja taloudellisilla keinoilla kuntia kannustava ja koko seudun kasvua ja kehitystä ohjaava.

Keskeinen asia metropolihallinnossa on maakuntakaavan korvaaminen metropolikaavalla, joka sisältää myös nyt valtion ja kuntien välisellä MAL sopimuksella sovitut asiat ja tavoitteet. Metropolikaavalla ja sen toteutussuunnitelmalla ohjattaisiin maankäytön, asumisen ja liikenteen kehitystä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla.

2b. Metropolikaavan muodostumista kahdesta osasta, suunnitelmaosasta ja toimeenpano-osasta, sekä metropolisopimuksen sisältöä ja suhdetta metropolikaavaan

Vihdin kunta katsoo, että metropolikaavalla ei tule tehdä yleiskaavatasoista eikä ainakaan sitä tarkempaa maankäytön suunnittelua, vaan metropolikaavalla tulee olla ensisijassa strateginen rooli mukaan lukien toteutuksen ajoitus ja resurssien ohjaaminen. Nyt esityksessä osin mennään jopa yleiskaavaa tarkempiin sääntelyihin, mikä saattaa johtaa pitkiin kaavaprosesseihin niin valmistelussa kuin valitusasteissa. Metropolikaavalla tavoiteltavat strategiset linjaukset tulisi saada hyvin valmisteltuina ja ajallaan hyväksytyiksi, eikä juuttua valmisteluun ja valitusasteisiin.

Oikeusvaikutusten osalta lakiluonnoksen mukaan metropolikaavassa voidaan määrätä, että se korvaa ristiriitatilanteessa yleiskaavan. Vihdin kunnan näkemyksen mukaan metropolikaava voitaisiin määrätä korvaamaan yleiskaava vain silloin, jos kyse on seudullisesti kriittisestä yhteydestä tai sellaisten palvelujen tai toimintojen järjestämisestä, jotka ovat seudun kehityksen ja yhdyskuntarakenteen kannalta kriittisiä.

Kun metropolihallinnolle ei ole osoitettu ELY keskuksilla nyt olevia maankäytön ohjaustehtäviä, niin poikkeuspäätösten ja lausuntojen osalta metropolihallinnosta tulee yksi uusi lausunnonantaja ja toimivaltaa omaava viranomais. Tässäkin mielessä ELY keskuksen ohjaustehtävän siirtoa metropolihallinnolle tulisi yksinkertaistamisen vuoksi jatkovalmistelussa harkita. Lisäksi metropolihallinto saa valitusoikeuden kaavapäätösten, rakennusjärjes-

tyksien ja poikkeamispäätösten osalta. Nyt lakiluonnoksessa vain lisätään valitusviranomaisten määrää, kun tavoitteena tulisi olla yksinkertaistaa hallintoa.

Lisäksi metropolikaavan laatimista varten ohjaamaan asetettavassa toimielimessä tulee olla valtion edustajien lisäksi metropolialueen jäsenkuntien edustus.

2c. Metropolialueen osoittamista suunnittelutarvealueeksi ja suunnittelutarveasioiden siirtoa metropolihallinnolle

Kuntien toimivalta suunnittelutarveratkaisuissa tulisi säilyä ennallaan. Metropolialue on lakiluonnoksen mukaan suunnittelutarvealuetta ja näin ollen mitä todennäköisimmin lähes kaikki suunnittelutarveratkaisut viedään metropolihallinnon ratkaistaviksi (metropolihallinto ratkaisee ns. erityisten edellytysten olemassaolon rakennuslupaa myönnettäessä). Tämä menettely hidastaa rakennuslupien myöntämistä ja samalla seudun kehittymistä, on metropolihallinnolle liian operationaalinen ja raskas sekä vie voimavarat metropolihallinnon päätehtävältä eli strategisten MAL-asioiden kokoamiselta ja järjestämiseltä.